

Verruimde beleidsregel tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten Zwolle 2021

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. wet: Participatiewet;
 - b. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle;
 - c. inkomensterugval: een onvoorzienbare, onvermijdelijke en substantiële terugval in het inkomen als gevolg van de coronacrisis. Er is sprake van een substantiële terugval als het huidige inkomen met meer dan 20% is gedaald ten opzichte van:
 1. bij zelfstandigen: het gemiddeld inkomen van 2019.
 2. bij salaris uit dienstbetrekking: het inkomen van januari 2020.
 - d. Woonkosten: de geldende huurprijs of hypotheekrente voor de woning vermeerderd met de kosten voor gas, water en elektriciteit.

Artikel 2 Doelgroep TONK

Een tegemoetkoming TONK is bedoeld voor de aanvrager:

- a. die door de huidige omstandigheden als gevolg van de coronacrisis te maken heeft met een onvoorzienbare en onvermijdelijke substantiële terugval in zijn of haar inkomen; en
- b. die daardoor noodzakelijke woonkosten en hieraan verbonden vaste lasten van elektriciteit, gas en water niet meer kan voldoen, en
- c. waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden.

Artikel 3 Uitsluitingsgronden

1. Op grond van artikel 11 Participatiewet moet worden vastgesteld of de aanvrager rechthebbende is en of de kosten verbonden zijn aan Nederland (territorialiteitsbeginsel).
2. Als sprake is van een van de uitsluitingsgronden van artikel 13 lid 1 Participatiewet dan bestaat er in beginsel geen recht op de tegemoetkoming TONK.

Artikel 4 Voorwaarden tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten

1. Het college kan een tegemoetkoming TONK verstrekken aan de aanvrager die te maken heeft met een inkomensterugval, waardoor de betaling van noodzakelijke kosten niet mogelijk is uit de beschikbare middelen.
2. Er kan volstaan worden met een verklaring van de aanvrager dat de substantiële terugval in inkomen het gevolg is van de coronacrisis en de maatregelen in verband met het coronavirus (Covid-19);
3. Het college verstrekt geen tegemoetkoming indien de aanvrager woonkostentoeslag ontvangt.
4. De tegemoetkoming voor de woonlasten is bedoeld voor de woning waarin de aanvrager woonachtig is.

Artikel 5 Vermogen en inkomen

1. Vermogen zijn de middelen waarover de aanvrager, zijn partner en inwonende minderjarige kinderen beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken zoals vermeld in artikel 34 van de wet met in achtneming van de leden 2 en 3.
2. Tot het vermogen wordt gerekend het direct toegankelijke vermogen. Het vermogen gebonden in woning, woonboot, woonwagen, voertuigen, pensioen of anderszins gebonden wordt buiten beschouwing gelaten.
3. Voor het in aanmerking te nemen inkomen wordt aangesloten bij het begrip inkomen zoals vermeld in artikel 32 van de wet.

Artikel 6 Draagkracht en aanwending van draagkracht

1. Draagkracht is het bedrag van de overschrijding van het dubbele vrij te laten vermogen, zoals deze vermeld staat in artikel 34 lid 3 van de wet.
2. Het zakelijke vermogen voor bedrijfsuitoefening wordt buiten beschouwing gelaten.
2. De vastgestelde draagkracht moet 100% aangewend worden om in de gevraagde kosten te voorzien.

3. De draagkracht wordt vastgesteld voor een periode van datum aanvraag tot 1 juli 2021 en gaat in op de eerste van de maand waarin de aanvraag is ontvangen.
4. Een belanghebbende die een minnelijk of wettelijk traject schulddienstverlening doorloopt, heeft ondanks overschrijding van het vermogen geen draagkracht.

Artikel 7 Aanvraag

1. De aanvraag voor de tegemoetkoming TONK wordt digitaal ingediend via www.zwolle.nl. In afwijking van deze digitale aanvraag is een schriftelijke aanvraag mogelijk indien naar het oordeel van het college bijzondere omstandigheden in het individuele geval hiertoe aanleiding geven.
2. Een aanvraag voor een tegemoetkoming TONK kan met terugwerkende kracht worden aangevraagd vanaf 1 januari 2021.
3. Aanvrager overlegt bij de aanvraag:
 - a. salarisspecificaties van inkomsten van januari 2020 en van januari 2021. Wanneer er sprake is van flexibele inkomsten, overlegt de aanvrager salarisspecificaties van een periode van 3 maanden.
 - b. kolommenbalans over de afgelopen 3 maanden vóór de TONK aanvraag als sprake is van inkomsten uit een onderneming en naar keuze de belastingaangifte 2018 of 2019.
 - c. bewijs van beschikbare middelen;
 - d. bewijzen van de noodzakelijke kosten (huur of hypotheekrente, elektriciteit, gas en water).
4. Een aanvraag tegemoetkoming TONK kan worden ingediend tot 1 augustus 2021.

Artikel 8 Noodzakelijke kosten

De tegemoetkoming TONK heeft betrekking op de volgende voor de aanvrager noodzakelijke algemene kosten van bestaan:

- a. kosten van huur voor de woning;
- b. kosten van de hypotheekrente voor de woning;
- c. kosten van elektriciteit, gas en water voor de woning.

Artikel 9 Woonkostenvergoeding

1. Indien de belanghebbende een huurwoning bewoont, wordt voor de woonkosten een tegemoetkoming verstrekt. Op de woonkosten wordt eventuele ontvangen huurtoeslag en de basishuur zoals vermeld in de Wet op de Huurtoeslag in mindering gebracht.
2. Indien de belanghebbende een woning in eigendom bewoont, wordt voor de woonkosten een tegemoetkoming verstrekt. Op de woonkosten wordt de basishuur zoals vermeld in de Wet op de Huurtoeslag in mindering gebracht.
3. In afwijking van de reguliere woonkostentoeslag wordt aan de tegemoetkoming TONK niet de voorwaarde verbonden dat de aanvrager al het mogelijke doet ter verkrijging van goedkopere woonruimte. Er wordt geen verhuisverplichting opgelegd.
4. Er wordt berekend wat het percentage in inkomensterugval is. Het verdubbelde percentage van inkomensterugval veroorzaakt door de coronacrisis en de maatregelen bepaalt de hoogte van de tegemoetkoming TONK. De tegemoetkoming TONK bedraagt maximaal 100% van de noodzakelijke kosten onder aftrek van de basishuur.
5. Voor een ondernemer die startte in het jaar 2019, wordt verondersteld dat hij een inkomensterugval heeft. De hoogte van de tegemoetkoming TONK wordt voor de startende ondernemer bepaalt op ten minste 50% van de woonkosten. Als hij aantoont dat zijn terugval hoger is, wordt het hogere percentage tot maximaal 100 gehanteerd.
6. De maximale tegemoetkoming TONK bedraagt € 1500,- per maand per huishouden en voor ten hoogste over de periode van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021.

Artikel 10 Uitbetaling

De maandelijks tegemoetkoming TONK wordt zoveel en zo spoedig mogelijk maandelijks uitbetaald.

Artikel 11 Vorm van de TONK

De tegemoetkoming TONK wordt in de vorm van een gift verstrekt.

Artikel 12 Inlichtingenplicht

Op de TONK is de inlichtingenplicht, zoals bedoeld in artikel 17 lid 1 Participatiewet, van toepassing.

Artikel 13 Hardheidsclausule

Het college kan, indien de omstandigheden van het individuele geval daarvoor aanleiding geven en toe noodzaken, ten gunste van de aanvrager afwijken van deze beleidsregel.

Artikel 13 Inwerkingtreding en duur beleidsregels

De beleidsregel gaat met terugwerkende kracht in vanaf 1 januari 2021 en eindigt op 1 juli 2021.

Artikel 14 Citeertitel

Deze beleidsregel worden aangehaald als: Beleidsregel tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten gemeente Zwolle 2021.

Algemene toelichting

Door de coronacrisis staat de bestaanszekerheid van veel mensen onder druk. Zij kunnen de noodzakelijke kosten van bestaan en hun huishouden niet betalen. Het kabinet heeft daarom middelen beschikbaar gesteld voor ondersteuning van deze huishoudens. De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) geeft vorm aan de inzet van deze extra middelen. De regeling sluit zoveel mogelijk aan bij de bepalingen en begrippen van de Participatiewet. Zie bijvoorbeeld artikel 3 van de beleidsregel waarin analoog aan artikel 11 en 13 van de Participatiewet de rechthebbenden worden bepaald.

De beleidsregel Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) beschrijft de tijdelijke tegemoetkoming in noodzakelijke kosten voor huishoudens die door de coronacrisis in financiële problemen zijn gekomen. De tegemoetkoming is voor huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het inkomen. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen. Ook burgers die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, kunnen in Zwolle mogelijk in aanmerking komen voor de tegemoetkoming TONK. Het gaat hierbij om een vergoeding voor daadwerkelijke noodzakelijke kosten, niet om een inkomensondersteunende regeling.

De tijdelijke noodmaatregel TONK geldt van 01.01.2021 tot en met 30.06.2021. In deze periode wordt een ruimere toegang tot het instrument van de bijzondere bijstand uit de Participatiewet geboden. Op grond van de Participatiewet (Pw) kan door de gemeente in individuele gevallen bijzondere bijstand verstrekt worden als het door bijzondere omstandigheden niet meer mogelijk is om de noodzakelijke kosten te betalen (artikel 35 lid 1 Pw). Gemeenten hebben daarbij beleidsvrijheid. Er zijn voor de tegemoetkoming TONK géén nadere centrale regels vastgesteld. Het is aan de gemeente om wel of niet ruimhartiger om te gaan met bijvoorbeeld draagkracht dan de gemeentelijke richtlijnen in "niet coronatijd" voorschrijven.

De gemeente Zwolle heeft in bijgaande beleidsregel gekozen voor afwijking van het begrip draagkracht door alleen direct toegankelijke vermogen in aanmerking te nemen. Ook het zakelijke vermogen wordt buiten beschouwing gelaten. Zakelijke bankrekeningen worden alleen voor zakelijke doeleinden gebruikt. Dit kan de aanvrager aantonen door de jaarrekening 2019 waarin de bankrekeningen vermeld staan die vanuit ondernemerschap gebruikt worden. Kan men niet aantonen dat een bankrekening alleen voor zakelijke doeleinden wordt gebruikt, dan wordt dit aangemerkt als privé-vermogen. Het kan dan meegenomen worden bij de draagkracht c.q. vermogensvaststelling.

Het inkomen wordt als middel voor de draagkrachtbepaling buiten beschouwing gelaten. Het inkomen is wel relevant in het bepalen van de tegemoetkoming. Zie onderstaand de rekenvoorbeelden 1 en 2. De tegemoetkoming is bedoeld voor problemen met het betalen van de woonkosten. Het begrip woonkosten is ruimer gedefinieerd dan gebruikelijk dat wil zeggen inclusief de kosten van gas, water en elektriciteit. De tegemoetkoming is gemaximaliseerd op $6 \times \text{€ } 1500$ per huishouden, dus totaal € 9000.

Het spreekt voor zich dat het college in een individueel geval kan afwijken van deze beleidsregel indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven en noodzaken.

Voorbeeld 1

U bent alleenstaande en uw inkomsten zijn door de coronacrisis gehalveerd omdat u minder uren kunt werken. Uw inkomsten zijn van €2.000, per maand gedaald naar €1.000,- euro per maand. Uw woonlasten zijn onveranderd gebleven en zijn €1.000, per maand. Uw vrije, ongebonden vermogen is niet hoger dan de gestelde vermogens eis en telt daarom niet mee in de berekening van de draagdracht. In dit rekenvoorbeeld heeft u recht op een TONK tegemoetkoming van €762,74 euro per maand. Uw inkomen is namelijk 50% gedaald.

De berekening is als volgt: $(\text{€}1000 \text{ woonlasten} - \text{€}237,26 \text{ basishuur}) \times 100\% = \text{€}762,74$ - per maand.

Op de woonkosten wordt de basishuur zoals vermeld in de Wet op de Huurtoeslag in mindering gebracht. De 'basishuur' is een begrip uit de huurtoeslag. Het is de eigen bijdrage die iemand kan betalen met een minimum inkomen. Dat gedeelte van de huur blijft voor rekening van de aanvrager.

Voorbeeld 2

U bent gehuwd en uw inkomsten zijn door de coronacrisis gehalveerd omdat u in uw bedrijf minder kunt verdienen. Uw inkomsten zijn van €2.000, per maand gedaald naar €1.000,- euro per maand. Uw woonlasten zijn onveranderd gebleven en zijn €1.000, per maand. Uw vrije, ongebonden vermogen is niet hoger dan de gestelde vermogensseis en telt daarom niet mee in de berekening van uw draagdracht. Ook uw zakelijke vermogen telt niet mee. U heeft een partner en zijn/haar inkomen telt mee bij het berekenen van de tegemoetkoming. Stel dat uw partner €1500,-per maand verdient. In dit voorbeeld is uw inkomen 28,6 % gedaald (van totaal €3500,- naar €2500,-). U heeft recht op een TONK tegemoetkoming van €427,13 euro per maand.

Berekening: €1000 woonlasten-€237,26 basishuur * 56%= €427,13 per maand.